

Memòria de les activitats de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics durant l'any 1979

El primer any d'activitats científiques de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, ha estat dens, gairebé atapeït.

L'any anterior exposàrem les motivacions i circumstàncies que conduïren a la constitució de la nostra Societat (vegeu *Acta Numismàtica*, 1979, pp. 9-10). Passem tot seguit a donar compte de la tasca realitzada durant aquest any.

La Societat Catalana d'Estudis Numismàtics fou creada el dia 31 de gener de 1979 per una assemblea integrada per vint membres fundadors, que es reuniren a les set del vespre al Palau Dalmaes, seu provisional de l'Institut d'Estudis Catalans, sota la presidència del Il·lm. Sr. Dr. Miquel Tarradell.

Aquesta assemblea fundacional, constituïda pels senyors: Lourdes Avellà, Anna M. Balaguer, Marta Campo, Miquel Crusafont, Lluís Domingo, Assumpta Giner, Josep M.ª Gurt, Josep M.ª Llobet, Enric Llobregat, Joan Maluquer, Manuel Mundó, Pere de Palol, Josep Pellicer, Ignasi Puig, Eduard Ripoll, Joan Romagosa, Núria Tarradell-Font, Pere Vegué, Joan Vilaret i Leandre Villaronga, acordà l'aprovació dels estatuts i d'un reglament interior provisional. L'assemblea elegí, també, una junta directiva presidida pel Sr. Leandre Villaronga i constituïda per: Josep Pellicer, vice-president; Marta Campo, secretària; Josep M.ª Gurt, tresorer; Miquel Crusafont, comptador i Anna M. Balaguer, vocal. L'Institut d'Estudis Catalans, per la seva banda, designà al Dr. Miquel Tarradell, membre de la secció Històrico-Arqueològica, com a delegat de l'Institut a la nova Societat.

L'assemblea fundacional aprovà l'admissió de trenta-quatre nous socis, senyors: Joan Almirall, Josepa Ballada, Miquel Barceló, Xavier Barral, Joan Bastardas, Joan Baucis, Xavier Calicó, Pere Campo, Jaume Colomer, Sebastià Datzira, Angel Fàbrega, Enric Goig, Oriol Granados, Antonio M.ª de Guadán, Amèlia Juncal, Víctor Lafont, Esperança Manera, Ramon Martí, Felip Mateu, M.ª Dolors Mateu, Marc Maier, Xavier Mora, Rudolf Morgenstern, J. M.ª Nuix, Leocadio de Olabarria, Francesc Padró, Mercè Roca, Isabel Rodà, Margarida Tintó, Manuel Tizón, Antoni Turró, Frederic Udina, Joaquim Vidal i Antoni Vi-

lloido. Tots ells foren convocats, el dia 20 de febrer, a una reunió informativa i de recepció.

Hem de lamentar la desaparició, dintre de l'any 1979, de dos membres de la nostra Societat, el Sr. Enric Goig i el Sr. Leocadio de Olabarría, prou coneguts per les seves recerques numismàtiques.

En aquesta assemblea s'acorda l'adopció de l'anvers del diner de doblenc de Jaume I com a emblema de la Societat, per ésser aquesta la primera moneda que presenta l'escut català. S'acordà, també, de sol·licitar la inscripció de la nostra Societat al Comitè Internacional de Numismàtica, gestió avui ja realitzada.

I SYMPOSIUM NUMISMATIC DE BARCELONA

La primera activitat de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics fou la realització del *I Symposium Numismàtic de Barcelona*, celebrat els dies 27 i 28 de febrer de 1979. Aquest Symposium, que comptà amb el patrocini de l'«Asociación Numismática Española», venia preparant-se des de feia un any i constà de les seccions següents: 1. Circulació monetària a Hispània, Narbonesa i N. d'Àfrica a l'Edat Antiga. 2. La moneda comtal catalana i la circulació monetària als segles X-XII. 3. Aportacions de tema lliure.

Donarem, a *Acta Numismàtica*, 1979, una detallada notícia del desenvolupament, consecucions i nombrosa participació d'investigadors, tant estrangers com del nostre país. Direm, tan sols, que foren presentats al Symposium un total de setanta-un treballs, dels quals vint-i-tres estan continguts en el volum de 534 pàgines, publicat abans de la celebració del Symposium per a facilitar les discussions. Els quaranta-vuit restants i les conclusions del Symposium han estat editats en un segon volum, aparegut a principis de 1980.

La importantíssima participació d'investigadors —de la que l'edició d'aquests dos volums n'és la prova més evident— i la qualitat científica de la major part dels treballs presentats, van fer que el *I Symposium de Barcelona* esdevingués un aconeixement numismàtic sense precedents al nostre país.

SESSIONS CIENTIFIQUES

Cal fer especial menció de les sessions científiques de la *Societat Catalana d'Estudis Numismàtics* que, com altres societats filials del Institut d'Estudis Catalans, organitza mensualment al llarg del curs acadèmic. Aquestes trobades periòdiques a les que un o varis investigadors exposen els resultats dels seus treballs, són ben profitoses, no sols per la serietat científica que les anima o per la varietat, sempre enriquidora, dels temes tractats, sinó perquè promouen el diàleg amb el contrast d'opinions, la discussió i l'intercanvi d'informació entre els assistents.

La sessió inaugural, celebrada el dia 13 de març de 1979, fou dedicada a homenatjar la persona i l'obra de l'il·lustre numismàtic Joaquim Botet i Sisó, i fou presentada per Miquel Crusafont.

La segona sessió, del 17 d'abril, tractà de la crisi del segle III a la Costa

Catalana des del punt de vista numismàtic i fou a càrrec de Marta Campo i J. M.ª Gurt.

Al mes de maig comentarem diferents novetats bibliogràfiques: hi intervingueren: Josep Pellicer, que parla del llibre de E. Fernie, *Metrological History and Architectural Stories* i el treball de P. Grierson *Les Monnaies*; L. Villaronga féu una exposició crítica del controvertit llibre de P. Marchetti, *Histoire économique et monétaire de la deuxième guerre punique* i Anna M. Balaguer comenta l'obra de P. Bonnassie, *La Catalogne du milieu du Xe a la fin du XIe siècle*.

La sessió següent, celebrada el 12 de juny, fou presentada per Lluís Domingo el qual parlà de l'ordenació dels croats de Jaume II.

El mes d'octubre, dia 9, es dedicà la sessió a fer un noticiari concís de diferents activitats científiques en les que hi participaren alguns dels membres de la Societat i que per la seva transcendència podien ésser d'interès general. Així, el Sr. Leandre Villaronga informà del IXè. Congrés Internacional de Numismàtica (Berna setembre 1979), al qual hi assistí juntament amb altres membres de la Societat. Comentà, també, el nou volum del *Survey of Numismatic Research* (1972-1977), acabat d'aparèixer. El Sr. Mora Mas informà dels resultats de la Taula Rodona sobre estadística aplicada a la numismàtica, celebrada a París aquell setembre, i a la qual presenta els seus treballs. Finalment, A. M. Balaguer donà una notícia dels fons de moneda catalana als museus de França i Anglaterra, segons treball realitzat juntament amb Miquel Crusafont.

El novembre, dia 13; la sessió fou a càrrec de Núria Tarradell, la qual parlà del tresor d'asos romans de la República trobats a Torelló (Menorca).

A la darrera sessió científica de l'any 1979, celebrada el dia 11 de desembre, Antoni Turró presentà la seva comunicació sobre les fonts legals de les emissions monetàries catalanes de la Guerra 1936-1939.

PARTICIPACIÓ A LES «JOURNÉES NUMISMATIQUES» DE PERPINYÀ

La Societat Catalana d'Estudis Numismàtics fou convidada per la Société Française de Numismatique a participar en les seves «Journées Numismatiques», celebrades enguany a Perpinyà els dies 2-4 de juny; i a les que participà també l'Asociación Numismática Española. Aquesta trobada a Perpinyà fou ben profitosa, ja que donà l'oportunitat de tractar amb els col·legues francesos de temes d'interès comú.

Les aportacions dels membres de la nostra Societat a les «Journées Numismatiques» foren les següents: El Sr. L. Villaronga parlà de la dracma ibèrica amb l'legenda *Ilirkosalir* (serà publicada a la *Revue Numismatique* 1979). El Sr. Pellicer presentà una primera comunicació sobre el sou d'or i el sou de diners (publicada al *Bulletin de la Société Française de Numismatique*, núm. 7, juliol 1979), i una segona sobre el metecal i el quirat, unitats ponderals àrabs (publicada a *Gaceta Numismática*, núm. 55, desembre, 1979). La Dra. Marta Campo presentà una moneda híbrida de Constantí I (publicat al *Bulletin S. F. N.*, núm. 7, juliol 1979). A. M. Balaguer donà a conèixer un encuny per a batre millareses (publicat a *Acta Numismática*, 1979). El Sr. L. Domingo tractà, a la seva comunicació, d'un precedent iconogràfic a Mallor-

ca del croat de Felip II (publicada a *Gaceta Numismática*, núm. 55, desembre 1979). La comunicació del Sr. M. Crusafont fou una aportació documental a la numismàtica del Príncep Carles de Viana (publicada al *Bulletin S. F. N.*, núm. 7, juliol 1979). El Sr. Pere Vegué presentà un encuny monetari de Constantius Cloro (no publicat).

Encara tenim una altra comunicació deguda al membre de la nostra Societat, Mr. Víctor Lafont, el qual presentà, amb col·laboració del Dr. J. Lafaurie, un estudi sobre una siliqua de Màxim Tirà trobada a Argelers Sur Mer (publicat al *Bulletin S. F. N.*, núm. 6 juny 1979 i a *Gaceta Numismática*, núm. 55, desembre, 1979).

Amb motiu de la celebració de les «Journées Numismatiques» a Perpinyà, aquests dos autors publicaren també un catàleg de les monedes dels regnes bàrbars de la col·lecció del Museu Puig.

Víctor Lafont, que com a conservador durant molts anys del Museu Puig de Perpinyà, ha atès amb tanta sol·licitud com eficàcia als investigadors catalans en les seves visites en aquest encisador Museu, tan interessant, ens obsequià, una vegada més, amb una completíssima exposició de monedes i amb l'edició d'una concisa Història Numismàtica del Rosselló.

El nivell de comunicació assolit entre els participants dels dos països durant les «Journées Numismatiques» féu que, més endavant, es programés una segona trobada amb la Société Française de Numismatique, aquesta vegada a Barcelona i amb motiu del II Symposium Numismàtic de Barcelona, previst pel mes de febrer de 1980.

ACTA NUMISMATICA

La revista Acta Numismàtica va ésser fundada l'any 1971 per la Secció Numismàtica del Cercle Filatèlic de Barcelona, essent llur president el senyor Joan Almirall i membres de Junta els Srs.: Joan Romagosa, Cebrià Pagès, Antoni Badia, Francesc Domènech, Joaquim Vidal, Josep M.ª Nuix, Joan Vilaret, Enric Goig, Josep Escudero, Francesc Permanyer i Sebastià Datzira. La revista comptà, des del primer moment, amb la col·laboració del Sr. Leandre Villaronga, que esdevingué el seu director.

Els mereixements d'Acta Numismàtica són prou coneguts per tots aquells que, d'una manera o altra, estan vinculats en aquesta disciplina i és, certament, una publicació equiparable a qualsevol de les millors revistes de les societats numismàtiques estrangeres. Els vuit números apareguts puntualment cada any, des de 1971 fins a 1978 amb l'exclussiu patrocini del Cercle Filatèlic i Numismàtic, la qualitat científica dels treballs que aplega a les seves pàgines —molts d'ells deguts a prestigiosos autors tant del nostre país com del estranger— la informació bibliogràfica que representa l'ample apartat de recensions —que devem, en bona part, a l'esforç i tenacitat del seu director, Leandre Villaronga— i també, perquè no dir-ho, la seva excellent presentació editorial, són les proves evidents de la solidesa d'Acta Numismàtica.

Amb la fundació de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, el gener de 1979, es va plantejar que l'Acta Numismàtica esdevingués l'òrgan de la nova Societat. Una sèrie de converses entre l'actual Junta del Cercle Filatèlic i Numismàtic i la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, que delegà al

Sr. Miquel Crusafont per aquest afer, donaren per resultat un acord entre les dues entitats.

Hi havia una sèrie de motivacions que feien sentir la necessitat de vincular l'Acta Numismàtica a la nostra Societat. Per una banda, la nova entitat aplega avui la major part dels investigadors que col·laboren habitualment a la revista i, naturalment, el seu director, Sr. Villaronga.

Per altra banda, el Cercle Filatèlic i Numismàtic, que no ha estalviat pas esforços per a sostenir la revista, començà últimament a tenir certes dificultats per a finançar-la. Tot aplegat feia, doncs, ben aconsellable de cercar aquesta col·laboració. El primer pas, en aquest sentit, ha estat l'edició del volum IXè. (1979), realitzat amb el suport de les dues entitats.

Hem glosat, fins aquí, la tasca d'aquest primer any de vida de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, tot deixant constància d'un calendari ple de feina feta i comptant ja amb un programa d'activitats, no menys dens, a realitzar dintre de l'any 1980.

A. M. BALAGUER